III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJA

EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAS 560. PLENĀRSESIJA (JDE) – *INTERACTIO*, 27.4.2021.–28.4.2021.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu "Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas datu pārvaldību (Datu pārvaldības akts)"

(COM(2020) 767 final)

(2021/C 286/08)

Ziņotājs: ***Giuseppe GUERINI***

Līdzziņotājs: ***Marinel Dănuț MURESAN***

Apspriešanās	Eiropas Savienības Padome, 11.12.2020.
	Eiropas Parlaments, 14.12.2020.
Juridiskais pamats	Līguma par Eiropas Savienības darbību 114. pants
Atbildīgā specializētā nodaļa	Vienotā tirgus, ražošanas un patēriņa specializētā nodaļa
Pieņemts specializētās nodaļas sanāksmē	31.3.2021.
Pieņemts plenārsesijā	27.4.2021.
Plenārsesija Nr.	560
Balsojuma rezultāts	
(par/pret/atturas)	234/3/13

1. **Secinājumi un ieteikumi**

1.1. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (EESK) atzinīgi vērtē priekšlikumu regulai par datu pārvaldību, kas papildina Direktīvu (ES) 2019/1024 [1] ("Atvērto datu direktīva"), galveno uzmanību veltot publiskā sektora struktūru turējumā esošiem datiem, ja uz šādiem datiem attiecas citu personu tiesības.

1.2. EESK uzskata, ka šis pasākums ir noderīgs un nepieciešams, jo digitālo datu apstrāde, glabāšana un kopīgošana kļūst arvien nozīmīgāka ne tikai ekonomiskajā, bet arī sociālajā un pilsoniskajā ziņā, jo šī sarežģītā un daudzšķautņainā regulatīvā vide skar privātpersonas, pārvaldes iestādes un uzņēmumus.

1.3. EESK uzskata, ka svarīgi ir pieņemt saskaņotu noteikumu sistēmu, kas spētu iedzīvotājiem, patērētājiem, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) un jo īpaši mikrouzņēmumiem radīt uzticēšanos attiecībā uz viņu datu pienācīgu aizsardzību, lai tādējādi veicinātu ekonomikas dalībnieku, kā arī pētniecības un izstrādes struktūru attīstības iespējas.

[1] OV L 172, 26.6.2019., 56. lpp.

1.4. EESK atbalsta Komisijas mērķi regulu, par ko sniegts šis atzinums, piemērot pārvaldes iestādēm, publiskajām iestādēm un publisko tiesību subjektiem saskaņā ar pieeju, kura attiecas uz visiem publiskā sektora subjektiem, neatkarīgi no to organizatoriskās formas.

1.5. EESK uzskata, ka gadījumā, kad datu pārvaldība un apstrāde, kas notiek, izmantojot mākslīgo intelektu, attiecas uz darba vidi, svarīgi ir paredzēt piemērotus iepriekšējas apspriešanās un sarunu veidus, lai attiecīgos jautājumus izrunātu ar sociālajiem partneriem. Organizēta pilsoniskā sabiedrība jāiesaista arī tad, kad šāds instruments ietekmē pilsoņu tiesības.

1.6. EESK atbalsta priekšlikumu, ar kuru paredzēts identificēt valsts iestādes, kurām ir jānodrošina pienācīga jaunā regulējuma kontrole.

1.7. EESK piekrīt, ka ir lietderīgi izveidot kontaktpunktus katrā dalībvalstī, un šajā saistībā iesaka, lai tie būtu pieejami visām ieinteresētajām personām, lai tādējādi nodrošinātu efektīvu darbību un veicinātu labu sadarbību ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām un sociālajiem partneriem.

1.8. EESK atzinīgi vērtē priekšlikumu paredzēt regulējumu organizācijām, kas nodarbojas ar t. s. "altruistisko pārvaldību" datu jomā, un piekrīt noteikumam, ka šādām organizācijām pēc būtības jābūt bezpeļņas organizācijām un jācenšas sasniegt vispārējas nozīmes mērķus, ievērojot neatkarību un autonomiju no citām organizācijām, kuras datu pārvaldībā sev noteikušas peļņas gūšanas mērķus.

1.9. EESK uzskata: īpaši interesanta ir regulā paredzētā iespēja atzīt, ka lietderīgs ir "datu pārvaldības un apmaiņas kooperatīva" modelis, kas darbotos kā instruments, kas labvēlīgs iedzīvotājiem un mikrouzņēmumiem, MVU, pašnodarbinātām personām un brīvo profesiju pārstāvjiem.

1.10. Kooperatīva modelis varētu būt arī ļoti noderīgs instruments neitrālai un kopīgai datu pārvaldībai. Šajā saistībā EESK mudina Komisiju un dalībvalstis atbalstīt iedzīvotājus, MVU un to organizācijas, lai sāktu iniciatīvas nolūkā attīstīt savstarpējas organizācijas datu pārvaldības un apmaiņas jomā.

1.11. EESK uzskata, ka personas datu aizsardzība, līdztekus digitālās identitātes aizsardzībai un privātās dzīves aizsardzībai ir būtiski datu pārvaldības aspekti, kas ir tieši saistīti ar cilvēka cieņas un pamattiesību ievērošanas jautājumu. Tādēļ Komiteja uzskata, ka svarīgi ir atzīt personas datu īpašumtiesības, lai ļautu ES iedzīvotājiem un uzņēmumiem pārraudzīt savu datu izmantošanu.

2. **Komisijas priekšlikums**

2.1. Komisijas priekšlikuma, par kuru sniegts šis atzinums, mērķis ir:

i) padarīt publiskā sektora datus pieejamus atkalizmantošanai situācijās, kad uz šādiem datiem attiecas trešo personu tiesības;

ii) atļaut datu kopīgošanu starp uzņēmumiem;

iii) ļaut izmantot personas datus saskaņā ar Vispārīgo datu aizsardzības regulu;

iv) ļaut izmantot datus altruistisku iemeslu dēļ.

2.2. Priekšlikums papildina Direktīvu (ES) 2019/1024 par atvērtajiem datiem un publiskā sektora informācijas atkalizmantošanu ("Atklāto datu direktīva"), galveno uzmanību veltot publiskā sektora struktūru turējumā esošiem datiem, ja uz šādiem datiem attiecas citu personu tiesības.

2.3. Priekšlikums pamatojas uz LESD 114. pantu, un tā mērķis ir tuvināt dalībvalstu tiesību aktus un administratīvo praksi ar mērķi nodrošināt datu plūsmu Eiropas Savienībā saskaņotā regulatīvajā vidē, kas nodrošinātu pienācīgu iekšējā tirgus konsolidāciju attiecībā uz publisko struktūru turējumā esošu datu apriti.

2.4. Regulas I nodaļā izklāstīta tās darbības joma, precizējot, ka ar to tiek noteikti:

i) publiskā sektora struktūru turējumā esošo dažu datu kategoriju atkalizmantošanas nosacījumi ES;

ii) paziņošanas un uzraudzības sistēma attiecībā uz datu kopīgošanas pakalpojumu sniegšanu:

iii) brīvprātīgās reģistrācijas sistēma subjektiem, kas vāc un apstrādā datus, kuri padarīti pieejami altruistiskiem mērķiem.

2.5. Ar II nodaļu ir izveidots mehānisms, kas paredzēts, lai atkalizmantotu noteiktu kategoriju aizsargātus publiskā sektora datus, kuri atkarīgi no citu personu tiesību ievērošanas. Trešo personu tiesību aizsardzība var būt svarīga, konkrētāk – ne tikai no persondatu aizsardzības apsvērumiem, bet arī intelektuālā īpašuma tiesību un komercnoslēpuma aizsardzības apsvērumiem.

2.6. Dalībvalstīm būs jāizveido centrālais kontaktpunkts, kas palīdzēs pētniekiem un inovatīviem uzņēmumiem piemērotu datu noteikšanā, un jāievieš struktūras, kuras atbalstīs publiskā sektora iestādes ar tehniskiem līdzekļiem un informētu pieeju sektora tiesiskajam regulējumam.

2.7. III nodaļas mērķis ir palielināt uzticēšanos persondatu un nepersondatu kopīgošanai un samazināt darījumu izmaksas, kas saistītas ar datu kopīgošanu uzņēmumu darījumos ar uzņēmumiem un privātu klientu darījumos ar uzņēmumiem, izveidojot datu kopīgošanas pakalpojuma sniedzējiem paredzētu paziņošanas režīmu sistēmas struktūrām, kuras plāno darboties datu kopīgošanā, un regulējuma satvaru attiecībā uz šo subjektu darbību. Pakalpojumu sniedzējiem būs pienākums saglabāt neitralitāti attiecībā uz datiem, ar kuriem tie apmainās, neparedzot iespēju izmantot šādus datus citiem mērķiem.

2.8. IV nodaļas mērķis ir veicināt to datu altruistisku apmaiņu, kurus privātpersonas vai uzņēmumi brīvprātīgi dara pieejamus kopējo interešu labā. Konkrēti, tajā paredzēta iespēja organizācijām, kas nodarbojas ar datu altruismu, reģistrēties kā "ES atzītai datu altruisma organizācijai", lai palielinātu uzticēšanos to darbībām.

2.9. Paredzēts arī izstrādāt kopēju ES datu altruisma piekrišanas veidlapu, lai samazinātu piekrišanas saņemšanas izmaksas un atvieglotu datu pārnesamību.

2.10. V nodaļā izklāstītas prasības to kompetento iestāžu darbībai, kuras uzrauga un īsteno paziņošanas sistēmu, kas paredzēta datu kopīgošanas pakalpojuma sniedzējiem un subjektiem, kuri darbojas datu altruisma jomā. Šajā nodaļā ir arī izklāstīti noteikumi, kuru mērķis ir efektīvi aizsargāt personu tiesības, un jo īpaši tiesības iesniegt administratīvu sūdzību un/vai pārsūdzēt tiesā izraudzīto nozares iestāžu lēmumus.

2.11. Ar VI nodaļu tiek izveidota Eiropas Datu inovācijas padome, kas veicinās dalībvalstu iestāžu paraugprakses izplatīšanos, jo īpaši attiecībā uz datu atkalizmantošanas pieprasījumu apstrādi un konsekventas prakses ieviešanu attiecībā uz paziņošanas sistēmu datu koplietošanas pakalpojumu sniedzējiem, kā arī datu altruismu.

2.12. VII nodaļa ļauj Komisijai pieņemt īstenošanas aktus par Eiropas datu altruisma piekrišanas veidlapu, savukārt VIII nodaļā ir iekļauti pārejas noteikumi par datu kopīgošanas pakalpojuma sniedzēju vispārējās atļauju shēmas darbību un paredzēti nobeiguma noteikumi.

3. **Vispārīgas piezīmes**

3.1. Komisijas priekšlikums vērtējams kā piemērots un nepieciešams, jo digitālo datu apstrāde, glabāšana un kopīgošana kļūst arvien nozīmīgāka ne tikai ekonomiskajā, bet arī sociālajā un pilsoniskajā ziņā, ņemot vērā to, ka šī sarežģītā un daudzšķautņainā regulatīvā vide skar privātpersonas, pārvaldes iestādes un uzņēmumus.

3.2. Uzlabota digitālo datu izmantošana faktiski var veicināt jaunu produktu izstrādi un tradicionālo ražošanas procesu efektivitāti, stimulēt pētniecību, ļaut cīnīties ar globālo sasilšanu un uzlabot enerģijas un ūdens resursu izmantošanu, arvien labāk aizsargājot cilvēku veselību.

3.3. Efektīvai un praktiskai datu izmantošanai ir nepieciešama iespēja datus kopīgot un apmainīties ar tiem lielā apjomā, gūstot labumu no mākslīgā intelekta ierīču datošanas jaudas, apstrādājot un funkcionāli izmantojot šādus datus arvien vērienīgākiem kopēju interešu mērķiem. Piemērs tam ir datu apmaiņa, kas vajadzīga, lai savlaicīgi identificētu slimības, izmantojot attēldiagnostiku.

3.4. Katrā laika vienībā iegūto, izgūto un pārsūtīto datu sarežģītība un daudzums ir veicinājis uzņēmumu, organizāciju un struktūru izveidi, kas specializējušās datu pārvaldībā vai to starpniecībā, lai veiktu apmaiņu gan ar komerciālajām metodēm, gan vispārējās interesēs ar mērķi gūt kopēju labumu (īpaši zinātniskās pētniecības nolūkos).

3.5. Pašreizējā ekonomikas un tehnoloģiju kontekstā dati ir ļoti vērtīgs un noderīgs resurss, kuru papildina attiecīgi ētiski, ekonomiski un politiski jautājumi, kas ļoti būtiski ietekmē konkurētspējas līmeni un konkurenci ne tikai uzņēmumu, bet arī valstu starpā. Tāpēc ir lietderīga Komisijas iejaukšanās, lai noteiktu proporcionālu un skaidru tiesisko regulējumu attiecībā uz datu publisko pārvaldību nolūkā aizsargāt ne tikai digitālo datu ekonomisko, bet arī stratēģisko vērtību dažādās jomās, kurās ir svarīga spēja tos saglabāt turējumā un apstrādāt.

3.6. Attiecībā uz sensitīviem datiem un it īpaši veselības datiem EESK uzskata, ka ir lietderīgi izstrādāt un plaši ieviest operatīvu paraugpraksi, piemēram, paraugpraksi, ko izmanto *Microsoft*, kas ir izvēlējies brīdināt savus klientus, kad dažas valdības iestādes ir lūgušas uzņēmumam atklāt savu klientu personas datus.

3.7. EESK atbalsta un atzinīgi vērtē to, ka Komisijas priekšlikuma mērķis ir galvenokārt radīt apstākļus, kas iedzīvotājiem, patērētājiem, pašnodarbinātām personām un brīvo profesiju pārstāvjiem, kā arī uzņēmumiem (jo īpaši mazajiem uzņēmumiem un mikrouzņēmumiem) ļautu kopīgot savus datus, apzinoties, ka tos pārvaldīs organizācijas, kuras tiek regulētas un pienācīgi uzraudzītas, lai tādējādi veicinātu uzticēšanos un tāda tiesiskā regulējuma izveidi, kas būtu pilnībā saderīgs ar Eiropas Savienības vērtībām un principiem.

3.8. EESK atgādina, kā to jau ir norādījusi savos iepriekšējos atzinumos, ka datu pārvaldības un mākslīgā intelekta rīku jautājumu risināšanai ir vajadzīgs ES tiesiskais regulējums, kas nodrošinātu algoritmu pārredzamību un izsekojamību, cilvēka īstenota procesa kontroli pār mākslīgā intelekta rīkiem un pamattiesību ievērošanu.

3.9. Jāatgādina arī tas, ka, ieviešot šos mākslīgā intelekta rīkus darbavietās, Eiropas Komisijai ir jāparedz tādi noteikumi sociālā dialoga un sarunu stiprināšanai, kuri paredz iepriekšēju apspriešanos ar darba ņēmēju pārstāvjiem, un, lai izplatītu informāciju par mākslīgā intelekta rīkiem, jāveicina valstu komiteju/novērotāju izveide/iecelšana, iesaistot visas ieinteresētās personas: patērētājus, mazos un vidējos uzņēmumus, profesionālās apvienības, darba ņēmēju pārstāvjus un organizētu pilsonisko sabiedrību.

3.10. Būtu arī svarīgi, lai ar regulu tiktu veicināta virzība uz vispārējo nosacījumu apstiprināšanu datu pārvaldības pakalpojumu izmantošanai, nodrošinot, ka datu pārsūtīšanas vai piekļuves līgumu klauzulas, kuras ir pretrunā ar ES publicētajiem datu aizsardzības noteikumiem, varētu atcelt tiesvedības ceļā. Šim pašam mērķim EESK iesaka saskaņot un nostiprināt piekrišanas principu, vienkāršojot sīkdatņu pieņemšanas vai noraidīšanas procedūru.

4. **Īpašas piezīmes**

4.1. EESK atzinīgi vērtē to, ka Komisijas priekšlikums atbilst Līgumos ietvertajiem proporcionalitātes un subsidiaritātes principiem, jo tajā izstrādāti un ierosināti noteikumi, ar kuriem privātās intereses netiek pārmērīgi ierobežotas, ņemot vērā izvirzīto mērķi attiecībā uz datu kopīgošanu un to pareizu izmantošanu.

4.2. Tādēļ regula, kuras mērķis ir nodrošināt vienotus noteikumus un kura vienlaikus ir piemērojama visā iekšējā tirgū, ir vispiemērotākais instruments, jo valstu dažādie noteikumi būtu neefektīvi un radītu pārmērīgas atbilstības nodrošināšanas izmaksas Eiropas uzņēmumiem, jo īpaši MVU, kas kavētu pienācīgu datu apriti.

4.3. Tāpēc izraudzītā regulatīvā instrumenta izvēle ir vispiemērotākā, lai turpinātu veidot Eiropas tirgu, kur pareizu datu apriti nodrošinātu saskaņota noteikumu sistēma, kas spētu iedzīvotājiem, patērētājiem un mazajiem un vidējiem uzņēmumiem radīt uzticamību attiecībā uz viņu datu pienācīgu aizsardzību, lai tādējādi veicinātu ekonomikas un tirgus dalībnieku, kā arī pētniecības un attīstības struktūru attīstības un izaugsmes iespējas.

4.4. EESK atbalsta Komisijas mērķi, proti, regulu, par ko sniegts šis atzinums, piemērot administrācijām, publiskajām iestādēm un publisko tiesību subjektiem saskaņā ar pieeju, kura attiecas uz visiem publiskā sektora subjektiem, kā tas jau ir paredzēts publisko iepirkumu jomā, lai regulējumam nodrošinātu atbilstošu efektivitāti un piemērošanas jomu saskaņā ar padziļināto pieeju, kas aptver visus publiskā sektora subjektus neatkarīgi no to organizatoriskās formas.

4.5. No šī viedokļa šķiet proporcionāli un atbilstoši jauno noteikumu vispārējai pieejai atbrīvot publiskā sektora uzņēmumus no regulējuma piemērošanas, ņemot vērā to organizatorisko modeli, kuru arvien vairāk iespaido darījumdarbības un tirgus modeļi.

4.6. EESK atbalsta 6. panta noteikumu, saskaņā ar kuru "publiskā sektora struktūras, kas atļauj datu kategoriju atkalizmantošanu, var iekasēt maksu par šādu datu atkalizmantošanas atļaušanu" un šādām "maksām jābūt nediskriminējošām, samērīgām un objektīvi pamatotām, un tās nedrīkst ierobežot konkurenci". Šajā saistībā ir lietderīgi uzsvērt, ka uzņēmumi, MVU, mikrouzņēmumi un nelielas organizācijas un sociālās ekonomikas organizācijas sniedz iestādēm daudz datu, proti, datus, kuru izmaksas varētu būt būtiskas un kuru ietekme, īpaši attiecībā uz MVU, būtu jāņem vērā, nosakot maksu.

4.7. Ir arī pieņemami un saprotami, ka maksas aprēķināšanas metodika ir jāpublicē iepriekš un ka tā noteikti ir jābalsta uz datu pārvaldības un kopīgošanas izmaksām, nevis uz citu izmaksu aprēķināšanas sistēmu, kas līdzīga datu licencei.

4.8. EESK vērš uzmanību uz to, ka datu apmaiņa ir jāveic saskaņā ar LESD 101. panta noteikumiem pret konkurenci vērstu vienošanos novēršanai. Jo īpaši svarīgi būs ievērot Komisijas pamatnostādnes par horizontālās sadarbības nolīgumiem informācijas apmaiņas veidā, lai novērstu iespējas, ka struktūras, kas apmainās ar informāciju, varētu ierobežot tirgus pārredzamību, dodot priekšroku slepeniem rezultātiem starp tiešajiem konkurentiem, kas mazinātu konkurenci, kaitējot patērētāju, mazo uzņēmumu un mikrouzņēmumu labklājībai, tādējādi izkropļojot līdzsvarotu tirgu konkurētspēju.

4.9. EESK stingri atbalsta to valsts iestāžu noteikšanu (12. un 20. pants), kuras tiek aicinātas nodrošināt pienācīgu kontroli pār Komisijas izstrādāto jauno noteikumu efektivitāti, un to, ka tām jāatbilst pazīmēm, kas šīm iestādēm būs jāpieņem saskaņā ar 23. pantu.

4.10. Lai novērstu datubāzu nepareizu izmantošanu valsts vai ES līmenī, dažādām attiecīgajām valsts iestādēm būtu jākontrolē datu izmantošana, sadarbojoties savā starpā un ar Komisiju.

4.11. Attiecībā uz altruistiskām organizācijām datu jomā un uz vispārējiem nosacījumiem šādu struktūru atzīšanai Komiteja atzinīgi vērtē to, ka regulas priekšlikumā ir noteikts, ka minētajām organizācijām jābūt bezpeļņas organizāciju juridiskajam statusam ar vispārējas nozīmes mērķi un ka tām jo īpaši jābūt neatkarīgām un autonomām no citām organizācijām, kuras datu pārvaldībā noteikušas komerciālus vai peļņas gūšanas mērķus.

4.12. Šīs pazīmes kopā ar īpaša šo struktūru publiska reģistra izveidi pienācīgi atbilst vajadzībām attiecībā uz pārredzamību, iedzīvotāju un uzņēmumu tiesību un interešu aizsardzību, kas raksturo altruistisku datu apmaiņu. Tā rezultātā tiek stiprināts visu ieinteresēto personu uzticēšanās līmenis.

4.13. EESK ar pārliecību atbalsta kontaktpunkta izveidošanas lietderību katrā dalībvalstī, kā paredzēts ierosinātās regulas 8. pantā. Šādam kontaktpunktam jābūt lielā mērā pieejamam visām ieinteresētajām personām, lai tādējādi nodrošinātu efektīvu darbību un veicinātu labu sadarbību ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām un sociālajiem partneriem.

4.14. Visbeidzot, ir īpaši atzīstams, ka regulas III nodaļā ir minēta iespēja izveidot t. s. datu pārvaldības un apmaiņas kooperatīvus, kuri darbotos kā instruments, kas labvēlīgs iedzīvotājiem (darba ņēmējiem, patērētājiem, uzņēmējiem), mazajiem uzņēmumiem un individuālajiem uzņēmējiem, kuri katrs atsevišķi nevar piekļūt vai apstrādāt lielus datu apjomus. Šajā sakarā EESK mudina Komisiju un dalībvalstis atbalstīt MVU organizācijas, lai veiktu kopīgas iniciatīvas nolūkā attīstīt šāda veida savstarpējas organizācijas datu pārvaldības un apmaiņas jomā.

4.15. Kooperatīva forma un sadarbības formas jo īpaši šķiet piemērotas starpniecības, datu apmaiņas vai kopīgošanas pārvaldībai iedzīvotāju (darba ņēmēju, patērētāju, uzņēmēju) un uzņēmumu starpā, jo, konkrēti, datu pārvaldības jomā kooperatīva forma ļauj saskaņot intereses starp datu subjektiem un kooperatīvo datu turētāju, kas šajā gadījumā ir minēto datu subjektu īpašums, un tādējādi varētu nodrošināt kopīgu pārvaldību starp iedzīvotājiem, uzņēmumiem un uzņēmējiem, kuriem varētu būt ieguldītāja duālā loma gan kā datu lietotājiem, gan saņēmējiem. Šis mehānisms varētu veicināt uzticēšanos un atvērtību, un tas varētu būt būtisks nosacījums labai datu pārvaldībai ES digitālajā vienotajā tirgū.

4.16. Šajā saistībā EESK uzskata, ka ir vajadzīga efektīva sadarbība ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām, sociālajiem partneriem un profesionālajām organizācijām.

4.17. Attiecībā uz personas datu aizsardzību EESK atgādina, ka ES tiesību aktos privātās dzīves aizsardzība un cilvēka cieņas ievērošana ir uzskatāma par neatņemamu personas pamattiesību un neaizskaramo tiesību daļu. Tomēr ir gadījumi, kad šo tiesību pienācīgu aizsardzību apdraud tādu datu kropļojoša izmantošana, kas brīvi iegūti saskaņā ar piekrišanu, kas ne vienmēr ir iegūta vienkāršotā veidā. Ir arī nopietnāki gadījumi, kad dati tiek nozagti, veicot reālu identitātes zādzību. Dažu dalībvalstu tiesu iestādes vairākkārt ir nosodījušas "datu zādzību". Zādzības atzīšana nozīmē atzīt tiesības uz datu īpašumtiesībām.

4.18. Tādēļ EESK iesaka atzīt Eiropas personas datu, kā arī digitālo personas datu īpašumtiesības, lai ļautu iedzīvotājiem (darba ņēmējiem, patērētājiem, uzņēmējiem) pārraudzīt un pārvaldīt vai aizliegt savu datu izmantošanu. Tādējādi skaidra juridiskā leģitimitāte tiktu piešķirta iespējai īstenot kolektīvas darbības, kuru mērķis ir novērst vai pārraudzīt piekļuvi saviem datiem, kā arī veicināt šo datu pārvaldību ES digitālā tirgus izveidošanas nolūkā.

Briselē, 2021. gada 27. aprīlī

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas priekšsēdētāja
Christa SCHWENG

PIELIKUMS

Specializētas nodaļas atzinumā šāds formulējums tika noraidīts, lai aizvietotu to ar grozījumu, ko pieņēma pilnsapulce, lai gan tas ieguva vismaz vienu ceturto daļu derīgo balsu:

1.6. EESK atbalsta priekšlikumu, ar kuru paredzēts identificēt valsts iestādes, kas aicinātas nodrošināt pienācīgu jaunā regulējuma kontroli, un šajā saistībā atgādina, ka datu aizsardzības iestādes, kas jau darbojas dalībvalstīs, varētu tikt iesaistītas, lai īstenotu noteikumus, uz kuriem attiecas Komisijas priekšlikums, pamatojoties uz to jau iegūto pieredzi un neizveidojot jaunas iestādes.

4.9. EESK stingri atbalsta to valsts iestāžu noteikšanu (12. un 20. pants), kuras tiek aicinātas nodrošināt pienācīgu kontroli pār Komisijas izstrādāto jauno noteikumu efektivitāti, un to, ka tām jāatbilst pazīmēm, kas šīm iestādēm būs jāpieņem saskaņā ar 23. pantu. Šajā saistībā, neskarot dalībvalstu organizatorisko brīvību, EESK atgādina, ka šajā nozarē jau esošajām personas datu aizsardzības iestādēm ir ievērojama tehniskā un regulatīvā pieredze. Tāpēc tās varētu būt atbildīgas par Komisijas priekšlikumā minēto noteikumu īstenošanu un nebūtu jāizveido jaunas iestādes.

Balsojuma rezultāts

Balsojums par grozījumu (t. i., par punkta svītrošanu):	124
Pret:	94
Atturas:	27